

Sammanfattning målbeskrivning

för specialistkompetens i allmänmedicin

Den nuvarande målbeskrivningen är översiktlig vad gäller den medicinska kompetensen. De här sammanfattningarna är tänkta att underlätta för ST-läkare och handledare (både på vårdcentralen och på sidokliniken) att snabbt få en överblick av de medicinska kunskapsområden som kan tänkas ingå i den allmänmedicinska kompetensen. De kan också fungera som en vägledning var denna kunskap kan inhämtas.

Sammanfattningarna ska ej uppfattas som en fullständig checklista och kommer kontinuerligt att kompletteras och uppdateras. Den kan också behöva anpassas regionalt. Observera att detta är ett första utkast, alla synpunkter mottages tacksamt.

De gråa fälten markerar förslag på enheter där man kan inhämta klinisk kunskap om aktuell sjukdom eller symtom. De vita rutorna markerar att det troligen inte är en primär enhet där respektive klinisk kunskap bäst inhämtas. Vårdcentralen är den självklara basen, och finns därför nästan alltid markerad. Det kan även finnas kliniker som ej återfinns i dessa listor men som kan vara utmärkta enheter för inhämtandet av kunskap.

Exempel:

Del av delmål 1, 4, 5

Kunskap och färdigheter	VC	Öppenvårdsenhet	Sjukhusklinik/ akuten	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>				
Symtom				
Sjukdom				privat mott

Sammanfattningarnas källor står beskrivna under varje lista och materialet är granskat av Studierektor Lars Henriksson och ST Forums ledningsgrupp, många av sammanfattningarna är också utskickade till respektive sjukhusklinik för synpunkter.

Förhoppningen är att alla områden, även de icke rent medicinska, ska kunna sammanfattas på motsvarande sätt och att de i framtiden kan fungera som ett mer officiellt komplement till målbeskrivningen.

Dessa sammanfattningar får användas fritt för personligt bruk, men får inte kopieras för kommersiella ändamål eller säljas. Ändring i innehållet för ej göras. Ansvar tages ej för att innehållet är korrekt eller fullständig.

Stockholm 120924
ST Forum Stockholm Söder

Agnes Lutz
agnes.lutz@ptj.se

INNEHÅLL

1. BARNSJUKDOMAR
2. BLODSJUKDOMAR
3. ENDOKRINA SJUKDOMAR
4. FARMAKOLOGI
5. GERIATRIK
6. GYNEKOLOGI OCH KVINNOSJUKDOMAR
7. HJÄRT-KÄRL
8. HUD OCH VEN
9. INFEKTION
10. KIRURGISKA SJUKDOMAR
11. LUFTVÄGSSJUKDOMAR
12. MAG-TARM
13. MISSBRUK
14. NEUROLOGI
15. NJURAR OCH URINVÄGAR
16. PSYKIATRI
17. REHABILITERING
18. RÖRELSEORGANENS SJUKDOMAR
19. ÖGONSJUKDOMAR
20. ÖNH

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Barnaålderns förlopp och sjukdomar

Del av delmål 1, 4 - 6

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap

Kunskap och färdigheter	VC	BVC	BLM	Slutenvård	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>					
Barn i samhället och familjen					
Klinisk bedömning och undersökning av barn och tonåringar					
Akut sjuka barn, initiala omhändertagandet vid t.ex. anafylaxi, kramper, förgiftningar, medvetslöshet, och andningsstillestånd					
Normal tillväxt och utveckling samt avvikelser från det normala					
Hälsokontroller och vaccinationer					
Uppfödningproblem.					
Övervikt och undervikt					
Diarré och förstoppning					
Magtarmsbesvär som aftös stomatit, kolik					
Feberkramper					
Övre och nedre luftvägsinfektioner. ÖLI, obstruktiv bronkit					ÖNH
Otit, sinusit					ÖNH
Adenoida vegetationer					ÖNH
Urinvägsinfektioner					
Phimos/balanit, vulvovaginit					
Enures					
Bräck					
Exantemsjukdomar					
Angrepp av löss och skabb					Hud
Eksem					Hud
Övriga hudsjukdomar som Akne, impetigo, vårtor, mollusker, torsk					Hud
Urticaria					
Födoämnesallergi					
Konjunktivit.					
Allergitredning					
Astma					
Borrelia					
Huvudvärk					
Infektionskänslighet					
Blåsljud					
Kongenital höftledsluxation.					
Plattfothet.					
Skolios					barnortoped

Hälta tex Schlatters, Perthes, epifyseolys, coxitis simplex					barnortoped
Växtvärk					
Talsvårigheter					logoped
Tillstånd som påverkar barnets inlärningssituation såsom dyslexi					logoped
Neuropsykiatriska diagnoser					
Barn med särskilda behov					
Barn som far illa					
Barnmisshandel. Sexuella övergrepp					
Psykosomatiska tillstånd som magbesvär, spänningshuvudvärk					
Barnolycksfall					ALB
Sekretess, barn och ungdomars rättigheter					
Ungdomsmottagningsverksamhet					ungdomsmott
Skolläkarverksamhet					skolläkare

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007*
- *Fördelning av barn m symtom och/eller sjukdomar SLL 101220*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

- *Barnmedicin, red Lindberg, Lagerkrantz, studentlitteratur 2006*
- *Akut pediatrik, red Norgren, Ludvigsson, Norman, Liber 2010*

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Sjukdomar i blod och blodbildande organ

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap

Kunskap och färdigheter	VC	Hematologen	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>			
Anemier, inkl järnbristanemi, megaloblastanemi och sekundär anemi			
Hög sänka			
Polycytemi			
Hemokromatos			
Hemolytisk sjukdom			
Leukocytos			
Leukopeni			
Trombocytopeni			
Lymfkörtelsvullnad			
Infektionsbenägenhet			
Monoklonal gammopati			
Blödningsbenägenhet			
Trombosbenägenhet			
Akut leukemi			
Myelodysplastiskt syndrom			
Kronisk myeloisk leukemi			
Polycytemia Vera			
Myelomatos			
Lymfom			
Antikoagulation i primärvården			

Källor:

- Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)
- Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996
- Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007
- Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201

Övrig litteraturförslag:

- Klinisk kemi

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Endokrina sjukdomar

Del av delmål 1 , 4 , 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Endokrin	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>			
Diabetes mellitus, inklusive akuta och kroniska komplikationer			akuten
Sekundärprevention avseende hjärt-kärlsjukdomar, ögonkomplikationer, neuropatier och njurfunktion			
Bedömning av blodsockervärden, oral glukostoleranstest och HbA1c			
Kost- och motionsrekommendationer			dsk
Råd vid livsstilsförändringar individuellt och i grupp			dsk
Indikationer för och strategier vid tablett- och insulinbehandling			dsk
Insulinutensilier och testmaterial			
Hypothyreos			
Hyperthyreos och thyreotoxikos			
Thyreoidit			
Resistenser i thyreoidea			
Osteoporos			
Övervikt			
Blodfettrubbningar			
Porfyri			
Hyperuikemi			
Binjurebarkssvikt			
Cushing syndrom			
Hyperaldosteronism			
Feokromocytom			
Hypofyssjukdomar			
Testosteronbrist			
Hirsutism			
Hypokalemi			
Hypo- och hypercalcemi.			
D-vitaminbrist			

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunskår, Hovelius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Farmakologi

Del av delmål 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>		
Basläkemedel i primärvården, deras verkningsmekanismer, biverkningar och interaktioner		
Farmakokiinetik, särskilt hos barn och äldre		
Läkemedelsanvändning vid njur- och leverinsufficiens		
Polyfarmaci		
Förskrivningsregler		
Risk för läkemedelsberoende		
Alkoholens potentierande effekt på läkemedel		
Gällande författningar angående recept och läkemedelshantering		
Den lokala läkemedelskommittén och gällande läkemedelslista		
Samverkan med lokala apotek		
Bedömning av urinalyser samt lever- och blodprov		
Gällande lagstiftning: lagen om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare (LVM)		
Farmakologiska behandlingsprinciper vid avgiftning av alkohol, aversionsbehandling och krampskydd		
Nedtrappning av dos vid läkemedelsmissbruk		
Nikotinavvänjning		
Kännedom om behandlingsresurser inom socialtjänst, psykiatri och beroendekliniker		
FASS och läkemedelsboken; innehåll och användningsmöjligheter		

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*

Övrig litteraturförslag:

- FASS
- Läkemedelsboken

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i

Geriatriska sjukdomar, palliativ vård och hemsjukvård

Del av delmål 1, 4, 5, 8

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	geriatrisk klinik	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>			
Normala åldrandet			
Vård i livets slutskede			palliativ enhet
Handläggning av dödsfall i hemmet.			palliativ enhet
Kunskap och bedömning om brytpunkter för övergång till palliativ vård			
Förmåga att hantera situationer när patienten själv inte kan berätta om sin problem, sköta sin medicinering eller behandling			
Sömnstörningar och ångestsymtom hos äldre			
Konfusionstillstånd och demenssjukdomar			
Depressioner			geropsyk
Nutritionsproblematik			dietist
Särskild kunskap om läkemedel till äldre m avseende på farmakokinetik, compliance, biverkningsrisker och polyfarmaci			
Olycksfallsprofylax			
Aktivering och rehabilitering			Rehab
Vårdplanering, samarbete m rehabiliteringsteam och socialtjänst			
Samverkan med anhöriga			
Sorgereaktioner			

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunskår, Hovellius, studentlitteratur 2007, kap 4.5-6*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Gynekologiska sjukdomar, mödravård och könssjukdomar

Del av delmål 1, 4, 5

Kunskap och färdigheter	VC	MVC	Gynklinik akuten	Gynklinik mottagning	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>					
Menstruationsrubbningar och smärtor					
Underlivssmärta, dyspareuni					
Premenstruella besvär					
PCO					
Endometrios					
Tumörer och cystor. (Tecken på misstänkt tumörsjd)					
Gyninfektioner, vulvit, cervicit, salpingit					
Preventivmedelsrådgivning					Ungdoms- mottagning
Normal graviditet					
Graviditetsbesvär (illamående, foglossning)					
Graviditetskomplikationer (UVI, Bthöjning, vaginala blödningar, intrauterin tillväxthämning,)					
Mastit, mjölkstockning					amningsmott
Infertilitetsproblematik					privat mott
Extrauterin graviditet					
Fostrets normala tillväxt					
Lmbeh under grav och amningstid					
Klimakteriebesvär					privat mott
Principer för användning av hormonpreparat					privat mott
Pre- och postmenopausala blödningar					
Prolaps, inkontinens, dysuri, uretrit					
Utprovning pessar och prolapsring					
Råd om bäckenbottenträning					uroterapi, privat mott
Provtagning med bedömning av vaginala direktutstryk, cytologprovtagning					
Sexualiserat våld					kvinnomott
Beh av de vanligaste STD					SESAM
Smittspårning, partnerbeh, kontakt smittskydd					SESAM
Provtagning gonorré, klamydia, herpes kondylom					SESAM

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Hjärt-kärlsjukdomar

Del av delmål 1,2,4-5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Kardiologi / Öppenvård
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>		
Hypertoni och andra avvikelser från normalt BT		
Lipidrubbnig		
Icke farmakologisk beh av hypertoni och lipidrubbnigar		
Hjärtsvikt		
Angina pectoris		
Coronarsjd, akut omhändertagande, rehabilitering, utredning och sekundärprevention		
Klaffel		
Arytmier		
Perikardit, myokardit		
Aortaaneurysm och dissektion		
Tromboflebit		
DVT och LE		
TIA		
Embolier		
Stroke, TIA		
Subaraknoidalblödning		
Arteriell insuff och perifera kärlsjd typ renauds, claudicatio		
Varicer		
Kronisk ven insuff		
HLR		
Blodtrycksmätning inkl 24 h		
EKG, utförande och tolkning		
Perifer tryckmätning		
Indikationer för och värdering av rtg och klin fys us.		
Dopplerus av perifera kärl		
Ankeltryckmätning		
Avgöra medicinsk angelägenhetsgrad, prioritera mellan vårdsökande		
Kännedom om hur man prioriterar remisser och direkt sökande patienter slutenvården.		

Källor:

- Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)
- Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996
- Genomsnittligt allmänmedicinskt specialarbete i Sverige SFAM 081201
- Allmänmedicin, red Hunsbår/Hovellius, studentlitteratur 2007 Kap 2.7–10, 2.13, 3.2

Övrig litteraturförslag:

- Akut hjärtsjukvård, behandlingsprogram Stockholms läns landsting
- Klinisk EKG diagnostik, Sverker Järn

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Hud och könssjukdomar

Del av delmål 1, 4 – 6 och 11

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	HUD	VEN	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>				
Mikroskopi av skabb, löss och svamp.				
Odlingar av svamp, bakterier och virus.				
Stansbiopsi med specifik frågeställning.				
Kirurgisk excision av hudförändringar såsom nevi, lipom, aterom.				kir
Principer för lokal behandling med kortison och andra medel.				
Smittspårning, partnerbehandling och kontakt med smittskyddsorganisationen.				
Provtagning och odling av gonorré, klamydia, herpes genitalis och kondylom samt värdering av provresultat.				
Klåda				
Sår och förändringar omkring mun och i munhåla				
Hårbottenförändringar				
Håravfall				
Förändringar i handflatorna eller på fotsulorna				
Sår som inte läker				
Svettningstendens				
Hudsymtom och fynd, tecken på generaliserad sjuk				
Bakteriella hudinfektioner såsom furunkel, impetigo, erysipelas, ectyma, erytema migrans, follikulit, hirdadenit, cellulit.				
Svampinfektioner såsom tinea, candida, pityriasis versicolor.				
Virusinfektioner såsom herpes simplex och zoster, vårtor och mollusker.				
Insektsbett. Skabb och löss.				
Eksem: atopiska, seborroiska, allergiska och icke-allergiska kontakteksem, staseksem.				
Akne				
Rosacea				
Periorbital dermatit				
Psoriasis och PPP				
Neurodermit				
Inflammatoriska solutlösta tillstånd				
Porfyria cutanea tarda				
Läkemedelsdermatoser				

Urticaria				
Bullös pemfigoid				
Erytema nodosum				
Pityriasis rosea				
Lichen planus				
Seborroiska vårtor				
Epidermoidcysta				
Dermatofibrom				
Aktinisk keratos				
Basaliom				
Skivepitelcancer				
Nevus och andra pigmenterade hudförändringar. Malignt melanom.				
Bensår				
Utredning av allergiska hudbesvär. Rådgivning vid atopi och kontaktallergi.				
Genital herpes				
Genital Klamydiainfektion				
Mycoplasma genitale				
Gonorré				
Kondylom				

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007*
- *www.viss.nu*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Infektionssjukdomar

Del av delmål 1,4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Infektionsklinik
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>		
Infektionssjukdomars spridning i familj och samhälle		
Preventiva strategier, tex epidemier på förskola, smittspårning		
Konsekvenser för individ och samhälle vid okritisk antibiotikaanvändning		
Vaccinationer och reseprofylax		
Luftvägsinfektioner		
Bältros och därmed följande smärtproblematik		
Borrelia		
Infektiösa tarmsjukdomar		
Hepatiter		
Oklara febertillstånd		
UVI		
Gastroenteriter		
Förhöjd SR		
Första omhändertagandet av ovanliga och potentiellt livshotande infektioner		
Mikrobiologisk och serologisk diagnostik		
Samverkan smittskyddsenshet.		

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Kirurgiska sjukdomar och skador

Del av delmål 4-5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Ögonklinik
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>		
Traumatiska sår och frakturer		
Distortioner och andra ledsador		
Commotio		
Hematemes och melena		
Intravenös nål och dropp		
Lokal anestesi, ledningsanestesi		
Ventrikelsond		
KAD		
ABCåtgärder		
Användning av ambulansutrustning för livsuppehållande åtgärder		
Grovreponering och fixering av frakturer		
Akut bedömning och omhändertagande av större skador inför transport		
Smärtbehandling		
Olika former av bett		
Förgiftningar		
Termiska skador		
Skador orsakade av främmande kropp eller frätande ämnen		
Anoxiska skador		
Axelskada		
Armbågsskada		
Hand, handled och underarmskada		
Höftskada		
Lårben och underbensskador		
Revbensfraktur		
Tandskada		
Knäskada		
Fotledskada		
Skallskada		
Ryggskada		
Näsfraktur		
Trauma mot buken		
Hydrops och hemartros		
Sticksador		
Whiplashskada		
Lilla kirurgin:		
Sutureringsteknik och kännedom om suturmaterial		
Extirpation av hudförändringar och subcutana förändringar		
Nagelträngsoperation		
Incision och dränage av abscesser, buriter, perianala hematom		

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovellius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Luftvägssjukdomar

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Lungklinik	ÖNH	Övrigt
Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:				
Hosta				
Förkylning				
Influensa				infektion
Sinuit				
Tonsillit				
Mononukleos				
Akut laryngit				
Kikhosta och epiglottit				
Pseudokrupp				
Pneumoni				infektion
Pleurit				infektion
Bronkit				
astma, inkluderande akutbehandling				akuten
Kronisk obstruktiv lungsjukdom.				akuten
Emfysem				
Pneumothorax				
Lungemboli				medicin
Lungcancer				
TBC				Infektion
PEF-mätning. Utförande och tolkning av spirometri				
Tillförsel av bronkdilaterande och avsvällande substanser via olika slag av inhalatorer				
Syrgastillförsel				
Handläggning av hjälpmedel, bostadssanering och yrkesvägledning vid astma				
Miljöanpassning, kontakt med yrkesmedicin				Yrkes medicin

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Mag-tarmsjukdomar

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Medicin	kirurgi	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>				
Ont i magen hos barn och vuxna				barnkir
Akuta buksmärtor				akuten
Matstrups- och magsäcksjukdomar, t ex ulcus, refluxoesophagit, dyspepsi				ÖNH, akuten
Gallvägssjukdomar				akuten
Leversjukdomar, t ex hepatiter och alkoholinducerad leversjd				
Pancreassjukdomar t ex Pankreatiter				akuten
Malabsorption				
Celiaki				
Födoämnesintolerans				
Inflammatoriska tarmsjukdomar				
Motilitetsstörning i mag-tarmkanalen				
Akut infektiös enterit				infektion
Masksjukdomar t ex springmask, spolmask och bandmask				infektion
Diarré och förstoppning				
Melena och rektalblödning				
Hematemes, melena				akuten
Divertikelsjukdom				
Bråck				akuten
Anorektala sjukdomar t ex hemorrojder, polyper, fissurer, prolaps, analklåda, abscess, fistlar och pilonidalcysta				
Faktorer i levnadsvanor med ökad risk för magtarmsbesvär				
Kostrådgivning vid funktionell tarmrubbing, diarré och förstoppning				dietist
Indikationer för utredning med röntgen, ultraljud och endoskopi				
Proktoskopi och rektoskopi				
Helicobacterdiagnostik				
Gastroenterologisk malignitetsutredning				

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunskår, Hovellius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Missbruk, riskbruk och beroendesjukdomar

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Övrigt
Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:		
Olika typer av missbruk, t ex av tobak, alkohol, läkemedel, cannabis och annan narkotika		Beroendeklinik
Tidiga signaler och tecken på missbruk		
Kroppsliga och psykiska skador av missbruk		Beroendeklinik
Riskbruk av alkohol, identifiering, intervention, uppföljning vid överkonsumtion		
Behandling av akut berusning och abstinens		Beroendeklinik
Beroendeframkallande läkemedel		Beroendeklinik
Förebyggande insatser mot, diagnostik och behandling av missbruk		Beroendeklinik
Krav för körkortsinnehav och intygsskrivning		körkortsmottagning
Sjukskrivning och missbruk		Beroendeklinik
Bedömning av urinanalyser samt lever- och blodprov		Beroendeklinik
Gällande lagstiftning: lagen om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare (LVM)		Beroendeklinik
Farmakologiska behandlingsprinciper vid avgiftning av alkohol, aversionsbehandling och krampskydd		Beroendeklinik
Nedtrappning av dos vid läkemedelsmissbruk		Beroendeklinik
Nikotinavvänjning		DSK, avvänjningsgrupper
Kännedom om behandlingsresurser inom socialtjänst, psykiatri och beroendekliniker		Beroendeklinik, psyk, socialtjänst

Källor:

- Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)
- Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996
- Allmänmedicin, red Hunskår, Hovellius, studentlitteratur 2007
- Genomsnittligt allmänmedicinskt specialarbete i Sverige SFAM 081201

Övrig litteraturförslag:

- Lagar: LVU, LVM

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Nervsystemets sjukdomar

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	neurologen	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>			
Yrsel			
Huvudvärk			
Tremor			
Kramper			
Pareser			
Känslrubbingar			
Trigeminusneuralgi			
Neuralgier			
Cervikala + lumbala rhizopatier			
Polyneuropati.			
Medvetanderubbing			
Facialis pares			
Kroniskt smärtsyndrom			
Neurologiska komplikationer till alkohol, diabetes och B12-brist			
Epilepsi			
Parkinsons sjukdom			
Narkolepsi			
Demenser			geriatrik
Stroke			
Kroniska subduralhematom			
TIA			
Tumörer			
Oro för hjärntumör			
Restlesslegs och vadkramper			
ALS och andra motorneruonsjukdomar			
MS			
Muskeldystrofier			
Sömn och sömnstörningar			
Neurologstatus inkluderande kranialnervs- och oftalmoneurologiskt status. Olika röntgenundersökningar, EEG			
Omhändertagande och rehabilitering av kroniska neurologiska sjukdomar			Sjukgymnast, arbetsterapi, geriatrik

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovellius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialarbete i Sverige SFAM 081201*

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Njurar och urinvägar samt manliga genitalia

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Njurmedicin	Urologen	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>				
Urinvägsinfektioner				infektion
Pyelonefrit				infektion
Urininkontinens				
Överaktiv blåsa				
Miktionsbesvär				
Avflödes hinder och stensjukdom				
Hydronefros				
Njurcystor, polycystisk njursjukdom				
Nedsatt njurfunktion				
Nefritiskt syndrom				
Nefrotiskt syndrom				
Tumör i njure, urinblåsa, prostata, testikel				
Testistorsion				
Hydro-, spermato- och varicocele				
Prostatit				
Prostatahyperplasi				
LUTS				
Erektionsstörningar				
Hudförändringar på penis och förhudbesvär				hud
Serumkreatininförhöjning.				
Protein- och hematuriutredning				
Sedimentundersökning.				
Indikation för och värdering av urinstickor och urinodling				
Mätning av miktions tid, residualurin, bedömning av miktions schema och njurfunktion				
Kateterbehandling				

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunskår, Hovelius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*
- *Målbeskrivning för ST-läkare i allmänmedicin vid sidoutbildning i urologi SÖS, 041012/AB*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Psykiatriska sjukdomar

Del av delmål 1, 4-5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Psykiatrisk öppenvård
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>		
Ångesttillstånd		
Krisreaktioner		
Personlighetsstörningar, borderlinetillstånd		
Sömnbesvär		
Depressiva tillstånd och nedstämdhet		
Mani och manodepressiv sjukdom		
Minnesstörning och demenstillstånd		
PTSD		
Vanföreställningar och hallucinationer		
Schizofreni och andra psykotiska sjukdomar		
Somatiseringstillstånd		
Tvångssyndrom		
Åtstörning		
Psykologiska problem vid långvarig och svår somatisk sjukdom		
Organiska tillstånd med anknytning till psykiatriska sjukdomar		
Handläggning av personer med psykisk utvecklingstörning		
Gällande lagstiftning såsom LTP. Utfärdande av vårdintyg.		
Terapeutisk hållning		
Samtalsmetodik m tillämpning av psykologiska grundbegrepp.		
Krisbearbetning, stödjande kontakt.		
Suicidriskbedömning		

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007, del 2.9, 3.2*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Rehabilitering och försäkringsmedicin

Del av delmål 10

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>	
Identifiering av rehabiliteringsbehov	
Tillsammans med patienten och omgivande vårdteam initiera, planera, samordna och följa upp rehabilitering	
Samarbeta med sjukgymnast, företagshälsovård, försäkringskassa mfl	
Bieffekt av sjukskrivning	
Motivationsproblematik	
Samhällets resurser för handikappade	
Utfärdande av intyg för socialförsäkring, arbetsförmedling mm	
Gällande lagstiftning såsom lagen om allmän försäkring, arbetsskadeförsäkring, arbetsgivarens och försäkringskassans rehabiliteringsansvar	

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Rörelseorganens sjukdomar

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	Reumatologi	Ortopedi	Övrigt
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>				
Artros tumbas, höftled, akromioklavikularled, knäled, fotled				
Muskulär och skelettär rörelseinskränkning i ryggraden				paramedicin
Nackbesvär, muskulära och mekaniska. Cervikobrakialgi, tortikollis				
Skuldersmärta och kapsulit				
Bursiter Olekranon, skuldra, anserinus, gluteus, trokanter, prepatellara besvär				
Epikondylit				
Ganglion				
Triggerfinger				
Dupuytrens kontraktur				
Ländryggsmärtor, Lumbago				paramedicin
Ischias				
Spondylolistes				paramedicin
Spinal stenos				
Tendinit. Handled, skuldra, patellar, adduktor, akilles				paramedicin
Piriformissyndrom				
Aseptisk nekros caput femoris				
Fri kropp i led				
Meniskdegeneration				
Femuropatellart smärtsyndrom/chondromalacia patellae				
Bakercysta				
Löparknä				
Kompartmentsyndrom				
Fotledsinstabilitet				
Plantar fasciit				
Metatarsalgi				
Tådefirmiteter				
Hallux valgus				
Ligamentär smärta. Smärta i senfäste eller muskel				
Nervkompressioner				handkir
Överbelastningsproblem. Ytterläges- och				paramedicin
Akuta skador				
Restillstånd efter polio				
Triggerpunkter. Fibromyalgi				
Temporalisarterit				
Reaktiva artriter				
Kristallartropatier				

Psoriasisartrit				
Reumatoid artrit				
Polymyalgia rheumatica				
Bechterews sjukdom				
SLE				
Sjögrens syndrom				
Vaskulit				
Ledundersökning				
Ledpunktion, ledaspiration och intraartikulära injektioner				
Analys av rörelsemönster. Problemororienterad smärtanalys. Manuell undersökning, tester				paramedicin
Injektionsbehandling av tendinit, bursiter				
Muskeltöjning. Enkel mobilisering och avlastande traktion. Patientundervisning, instruktion om hemövningar				paramedicin
Ledskydd och avlastande gånghjälpmedel				paramedicin

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007*
- *Fördelning av barn m symtom och/eller sjukdomar SLL 101220*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Ögonsjukdomar

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap

Kunskap och färdigheter	VC	Ögonklinik
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>		
Det röda ögat		
Akuta ögonsmärter		
Ögonskador (främmande kropp, Erosion, våld mot bulb, kemisk skada, svetsblänk)		
Ögonblödningar		
Synnedstättningar		
Blefarit		
Hordeolum		
Calazion		
Konjunktivit		
Episklerit, sklerit		
Irit, cyklit		
Keratit		
Torra ögon		
Katarakt		
Makuladegeneration		
Diabetesretinopati		
Zoster oftalmicus		
Glaskropps- och näthinneavlossning		
Staspapill		
Glaukom		
Retinal trombos och artär emboli		
Amaurosis fugax		
Optikusneurit		
Kontaktlinsproblem		
skelning, dubbelseende		
Synprovning		
Färgsinnestest		
Donders Synfältsprovning		
Bedömning av pupillreaktion och ögonrörelser		
Ögonbottenspegling		
Fluoresceinfärgning av hornhinna		
Mätning av ögontryck		
Direkt oftalmoskopi och undersökning m kornealmicroskopi		
Evertering av ögonlock		
Avlägsnande av främmande kropp		
Spolning vid kemisk skada		
Lokalbehandling med antibiotika		

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovelius, studentlitteratur 2007, del 2.9, 3.2*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbete i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag:

Sammanfattning målbeskrivning specialistkompetens i allmänmedicin

Öron-, näs- och halssjukdomar

Del av delmål 1, 4, 5

Exempel på var man kan inhämta klinisk kunskap.

Kunskap och färdigheter	VC	ÖNH
<i>Diagnostik, behandling och vid behov adekvat remittering av:</i>		
Långdragen snuva och nästäppa		
Extern otit		
Vaxpropp		
AOM		
Sekretorisk otit		
Otoskleros		
Trumhinneruptur		
Sinuit		
Adenoid		
Rhinit, allergisk och vasomotorisk		
Kronisk otit		
Halsont: Tonsillit, peritonsillit, laryngit, epiglottit, mononukleos, refluxesofagit, tyreoidit		
Sväljningssvårigheter		
Heshet		
Öronutlöst yrsel(BPPV, Akustikusneurinom, Vestibularisneuronit, Ménières)		
Tinnitus		
Hörselnedsättning		
Vanliga slemhinneförändringar i munhålan och läppar.		
Facialis pares.		
Trigeminusneuralgi		
Näsblödning		
Trauma i ansikte, näsa, öron.		
Främmande kropp i öron och näsa.		
Handläggning vid akuta luftvägshinder		
Otoskopi		
Öronmikroskopi		
Test av trumhinnerörlighet.		
Rhinoskopi.		
Stämgaflprov, enkla hörseltest och tolkning av audiogram		
Svalg och NPHodling		
Rengöring och tamponadbehandling av hörselgång		
Borttagande av främmande kropp i näsa och hörselgång.		
Tamponad i näsa		

Källor:

- *Allmänmedicin, Läkarnas specialiseringstjänstgöring Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:17) med kompletterande anvisningar från Svensk Förening för allmänmedicin (SFAM)*
- *Målbeskrivning och övergripande utbildningsplan utarbetade av SFAM 1996*
- *Allmänmedicin, red Hunsbår, Hovellius, studentlitteratur 2007*
- *Genomsnittligt allmänmedicinskt specialistarbeta i Sverige SFAM 081201*

Övrig litteraturförslag: